

PAN Portable Antiquities of the Netherlands

Wykrywanie metali w Holandii

Zasady postępowania i odpowiedzialne korzystanie z wykrywacza metali w Holandii

P
A
N

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Wykrywanie metali w Holandii

Zasady postępowania i odpowiedzialne korzystanie z wykrywacza metali w Holandii

Kolofon

Przedmiotowy dokument jest publikacją projektu PAN w koordynacji z Vrije Universiteit Amsterdam (Wolnym Uniwersytetem w Amsterdamzie) i Rijksdienst voor het cultureel Erfgoed (Instytutem Dziedzictwa Kulturowego).

Mimo że treści zostały zebrane z największą starannością, nie można wysuwać żadnych roszczeń. Zastrzeżę się możliwość zmian. Zmiany zastrzeżone.

O konsultację zwrócono się do Erfgoedinspectie (Inspekcja ds. Dziedzictwa) i różnych stowarzyszeń.

Stowarzyszenia takie jak De Detectoramateur („Amatorski Poszukiwacz Metali”, The Coinhunters Company (TCC), AWN Nederlandse Archeologievereniging (AWN Stowarzyszenie Wolontariuszy w Archeologii) podpisują się pod zaprezentowanymi normami zachowań i zalecają swoim członkom ich stosowanie.

Zestawienie i redakcja
Stijn Heeren
Szata graficzna
Bert Brouwenstijn

Wersja 1.2 wrzesień 2021

The Polish translation of this brochure was made possible by the contribution of:

Wykrywanie metalu jest...

...rozwijającym się hobby

Wykrywanie metali jest obecnie popularnym hobby w Holandii. Według szacunków około 3000 do 7000 entuzjastów regularnie wykrywa metale wykrywaczem metali. Niektórzy mają nadzieję dokonać istotnych, historycznych odkryć, jak na przykład odnalezienie miecza Wikingów lub siekiery z okresu brązu. Inni natomiast eksplorują plaże w poszukiwaniu zagubionych zegarków lub EURO.

...trzymającym w napięciu zajęciem

Dlaczego ktoś decyduje się na wykrywanie metali? Napięcie podczas poszukiwania odgrywa znaczącą rolę. Nagle słyszy się odpowiedni dźwięk, rozpoczyna się odkładanie warstw ziemi i...? często nie znajduje się nic, ale zdarza się czasem, że po chwili trzymamy w rękach wspaniałe znalezisko.

...dobrze wpływa na kondycję

Jako poszukiwacz spędzasz dużo czasu na świeżym powietrzu, spacerujesz, kopiesz... Spędzanie czasu na świeżym powietrzu i aktywność fizyczna jest dla wielu poszukiwaczy odpowiednim argumentem, aby poświęcić się temu hobby.

...dobrze wpływa na jakość gleby

Poszukiwacze metali znajdują nie tylko przedmioty ze srebra i miedzi (a czasem nawet ze złota), lecz również z ołowiu i cynku: metali, które nie wpływają korzystnie na jakość ziemi. Zabierając obiekty wykonane z tych metali, poszukiwacz i jego hobby przyczyniają się do ochrony środowiska.

...poszerza wiedzę historyczną o Holandii

Oprócz zawleczek do puszek, folii aluminiowej, eurocentów, poszukiwacze znajdują również obiekty historyczne, takie jak stare monety, sprzączki, zapinki, klucze. Niektóre ze znalezisk mają wiek kilkuset lat, a zdarzają się takie, których wiek szacuje się na tysiąclecia. Obiekty te są ważne dla historii Holandii. Nie cała historia została zapisana i ujęta w księgach: są okresy i miejsca, o których historycy i archeolodzy nie posiadają wyczerpującej wiedzy. Znalezione przy pomocy wykrywacza metali przedmioty, pomagają zapisać "białe plamy historii" – nasi przodkowie mieli te przedmioty w swoich rękach.

...niekiedy niebezpieczne

Zdarza się, że znajduje się bomby, granaty i ostrą amunicję. Jestoczy-

wistym, że wymagana jest w tej sytuacji najwyższa ostrożność i należy powiadomić policję.

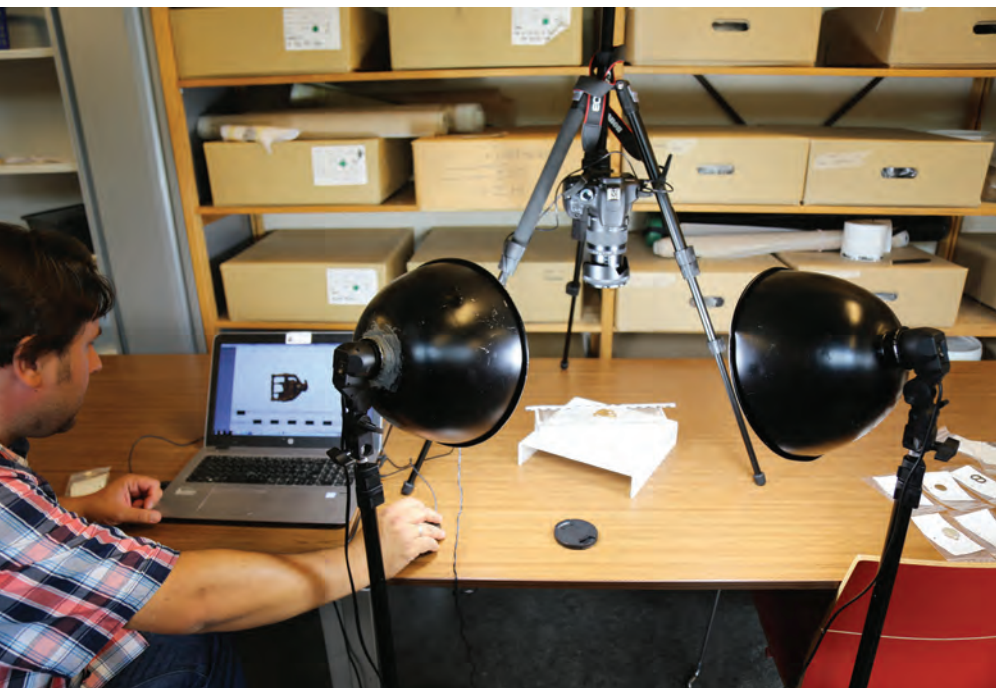
...podlegające określonym regułom

Z powodu bezpieczeństwa i znaczenia dla historii Holandii, istnieją standardy postępowania związane z wykrywaniem metali. Istnieje obowiązek zgłoszenia: należy poinformować, co się znalazło i gdzie się znalazło określone przedmioty.

Zawsze przed rozpoczęciem poszukiwań należy uzyskać zgodę od właściciela gruntu na prowadzenie poszukiwań na jego własności (gruncie).

Brak poszanowania dla reguł / standardów postępowania może mieć skutki prawne.

Wykrywanie metali jest więc dobre, ekscytujące i ważne, ale podlegające określonym regułom. Należy się więc postarać, aby właściwe reguły poznać i je przestrzegać.

Akty prawne i reguły dotyczące wykrywania metali

Poniżej zestawiono najważniejsze założenia różnych aktów prawnych. Następnie przedstawiono wyjaśnienie i przykłady.

Gdzie można prowadzić poszukiwania?

Ustawa "Erfgoed" (O Dziedzictwie Kulturowym) z roku 2016 stanowi, że jest zabronionym prowadzenie poszukiwań bez certyfikatu. Certyfikaty wydawane są firmom i instytucjom. Prowadzenie poszukiwań do głębokości 30 cm pod ziemią, przy użyciu wykrywacza metali nie jest zabronione. Specjalnym postanowieniem wyłączone te poszukiwania z zakazu. Znajdźiska znajdujące się głębiej niż 30 cm pod ziemią nie mogą być wydobywane. Podlegają one zakazowi. Nie można również poszukiwać w lokalizacjach chronionych archeologicznie. Na stronie 8 znaleźć można adres strony internetowej, która zawiera informacje, w których lokalizacjach można prowadzić poszukiwania i na których obowiązuje całkowity zakaz prowadzenia poszukiwań. Osoby prywatne nie mogą prowadzić poszukiwań przy użyciu wykrywacza metali na stanowiskach archeologicznych.

Przy wnioskowaniu o zgodę na poszukiwania (patrz strona 9) inspektor udzieli informacji, czy chodzi o stanowisko (archeologiczne) i czy poszukiwania są dozwolone czy nie. Odstępstwa od zakazu prowadzenia poszukiwań dotyczą

wyłącznie poszukiwań na lądzie i nie odnoszą się do poszukiwań pod wodą. Jest zakazany wydobywanie znalezisk z gruntu znajdującego się pod wodą; zarówno używając wykrywacza metali jak i magnesu. Nawet przedmioty, który są widoczne pod powierzchnią wody nie mogą być wydobyte.

Gminy mogą nakładać osobne ograniczenia dotyczące poszukiwania metali w dokumencie "Algemene Plaatselijke Verordening" APV (Ogólne Rozporządzenie Miejscowe) – np. w przypadku możliwości wystąpienia ryzyka w związku z amunicją pochodzącą z czasów II Wojny Światowej. APV może zawierać zakaz poszukiwania metali obowiązujący na terenie całej gminy lub zawierać odstępstwa dla poszczególnych części. W tym przypadku należy skontaktować się z gminą w celu uzyskania informacji, gdzie na jej terenie można ew. prowadzić poszukiwania.

W szczególnych przypadkach ograniczenia dotyczące poszukiwania metali nie są zawarte w APV, lecz w "Gemeentelijke Erfgoedverordening" (Gminne Rozporządzenie o Dziedzictwie Kulturowym).

Wszystkie gminne dokumenty APV znaleźć można w Internecie. Na stronie 21 zawarte jest zestawienie dokumentów gminnych dotyczących poszukiwania metali.

Jeśli dana gmina ujęta w APV zakaz, często możliwym jest uzyskanie zwolnienia z zakazu. W tym celu należy wystosować do gminy odpowiednie pismo.

Skąd się wzięło się ograniczenie dotyczące 30 cm głębokości?

W umowie z Valetty (1992) państwa europejskie postanowiły troszczyć się o swoje dziedzictwo kulturowe. Nie eksplorowane stanowiska archeologiczne muszą pozostać dziewicze dla celów przyszłych badań. Jeśli nie byłoby to możliwe, na przykład z powodu prac budowlanych, stanowiska archeologiczne muszą być poddane profesjonalnej eksploracji. Do głębokości 30 cm rzadko znajdują się nienaruszone pozostałości archeologiczne. Głównie ich struktura jest często naruszona przez na przykład prace rolne. Znajdźki umiejscowione na tej głębokości podlegają szybszej degradacji na skutek oddziaływania warunków zewnętrznych, takich jak na przykład utlenianie czy nawożenie. Poszukiwacz, który pozyskuje znaleziska z wierzchniej warstwy gruntu, robi dobrą robotę, przynajmniej jeśli informacja o znalezisku przekazana zostanie właściwej instancji. Poprzez swoje znaleziska i informowanie o tym opinii publicznej, poszukiwacze przyczyniają się do poznawania historii Holandii. Na głębokości poniżej 30 cm znajdują się często przedmioty nienaruszone. Dzięki profesjonalnym badaniom znaleziska na tej głębokości umożli-

wiają uzyskanie informacji na temat przeszłości. Przedmioty z metalu wraz z innymi pozostałościami wypełniają strukturę ziemi, leżą w zagłębieniach. Archeologowie mogą na podstawie badań oszacować wiek znaleziska. Jeśli znaleziska metalowe, takie jak monety czy na przykład metalowe sprzączki zostaną wydobyte poza swoim środowiskiem, to uzyskać można dużo mniej informacji o ich pochodzeniu. Dlatego też nie można dokonywać odkryć na głębokości większej niż 30 cm.

Obowiązek zgłoszenia.

Zgłoszenie zgodne z przepisami ustawy o dziedzictwie kulturowym

Ustawa o dziedzictwie kulturowym nakłada obowiązek zgłoszenia przypadkowych znalezisk właściwemu ministrowi. W praktyce chodzi o Inspekcję Dziedzictwa Kulturowego (w Amersfoort). Również obiekty znalezione przy pomocy wykrywacza metali i wydobyte podlegają zgłoszeniu. Obowiązek ten określony jest w specjalnym rozporządzeniu dotyczącym wykrywania metali (Besluit Erfgoed Archeologie) Na stronach 14 i 15 znajdują się wskazówki dotyczące tego, w jaki sposób i gdzie należy dokonać zgłoszenia znaleziska.

Zgłoszenie zgodnie z przepisami Kodeksu Cywilnego

Oprócz obowiązku zgłoszenia zgodnie z ustawą Erfgoedwet, obowiązek zgłoszenia faktu znalezienia skarbu definiuje Kodeks Cywilny. Pod pojęciem skarbu rozumie się przedmiot wartościowy, którego trwałe znajdowanie się w ukryciu uniemożliwia ustalenie jego właściciela. Znaleziska, które określić można mianem "skarbów" muszą być zgłoszone w gminie, na terenie której zostały znalezione.

Mogą Państwo również zgłosić niezależne znaleziska w gminie, w celu nabywania praw właściciela znaleziska (patrz następny paragraf dotyczący własności).

Po co dokonywać zgłoszeń?

Nie cała historia jest znana i zapisana w księgach: są okresy i miejsca, o których archeologowie i historycy nie posiadają wystarczającej wiedzy. Przedmioty znalezione dzięki użyciu wykrywacza metali, mogą przyczynić się do zapisania "białych plam" na kartach historii. Znaleziska z ziemi mogą dać wskazówki na temat tego, czy w danej lokalizacji znajdowało się gospodarstwo z drewna czy być może w danym miejscu byli pochowani ludzie. Każdy obiekt przyczynia się do lepszego poznania stanowiska lub regionu. Wszystkie znaleziska są ważne, ponieważ przyczyniają się one do poszerzenia wiedzy historycznej na temat Holandii. Znaleziska z metalu mają szczególną wartość, ponieważ na ich podstawie można oszacować wiek i rzucić światło na to, co się na danym obszarze wydarzyło.

Własność znalezisk znalezionych przy użyciu wykrywacza metali

Pod względem prawnym istotne są trzy grupy znalezisk.

Znaleziska ukryte (skarby)

Kodeks Cywilny stanowi, że skarb przysługuje w równych częściach znalazcy i właścicielowi gruntu.

Skarb lub jego równowartość podlega więc podziałowi. Oczywiście nie wszystkie znaleziska wydobyte przy użyciu wykrywacza metali można zdefiniować jako skarb. Musi chodzić o obiekt, który w sposób zamierzony zostały ukryty tak dawno temu, że odnalezienie jego właściciela jest niemożliwe. Gliniane naczynie wypełnione monetami jest skarbem, co nie ulega wątpliwości. W przypadku pojedynczych obiektów trudno jest o jednoznaczne zdefiniowanie. Skarb podlega obowiązkowi zgłoszenia w gminie. Znalezisko (skarb) przypada w równych częściach znalazcy i właścicielowi gruntu. Często jest tak, że właściciel gruntu nie wykazuje zainteresowania Państwa znaleziskiem i tym samym możecie Państwo je zachować. Jeśli jednak skarb będzie miał wartość materialną, to zapewne właściciel gruntu będzie wysuwał roszczenia i najprawdopodobniej będzie chciał uzyskać potowę wartości.

Znaleziska wyrzucone

Znaleziska, w przypadku których można przyjąć, że zostały świadomie porzucone, stają się własnością znalazcy.

Znaleziska zgubione

Znaleziska, w przypadku których można przyjąć, że zostały zgubione, podlegają obowiązkowi zgłoszenia w gminie, na terenie której zostały znalezione, aby umożliwić właścicielowi odzyskanie swoich praw. Jeśli w przeciągu 12 miesięcy nie znajdzie się prawny posiadacz, własność przechodzi na znalazcę. W praktyce wygląda to nieco dziwnie, dokonanie zgłoszenia w gminie przedmiotów archeologicznych, których wiek datuje się na setki lat: szansa na to, że zgłoszą się bliscy / potomkowie właściciela, jest w zasadzie minimalna.

Okazuje się jednak, że dokonanie zgłoszenia ma sens, ponieważ na tej podstawie można udokumentować swoje prawo do znaleziska, co jest istotne w przypadku sprzedaży znalezisk wartościowych.

Wwóz i wywóz znalezisk

Przewożenie lub wysyłka holenderskich znalezisk do kraju znajdującego się poza Unią Europejską wymaga uzyskania zezwolenia na wywóz. Również w przypadku przywiezienia lub przestania pocztą do Holandii znaleziska z kraju nienależącego do Unii Europejskiej

najczęściej wymagane jest uzyskanie zezwolenia na wywóz w odpowiednim kraju. Zezwolenia na wywóz znalezisk z Holandii muszą być wydane w „Centrale Dienst- en Uitvoer”] – CDIU [Centralna Agencja Importu i Eksportu. Wnioski podlegają kontroli przez Erfgoedinspectie (Państwowy Inspektorat Dziedzictwa Kulturowego). Inspekcja bada, czy obiekt został prawomocnie znaleziony i czy zostało uzyskane prawo do własności. W przypadku znalezisk wydobytych w sposób nieprawny, na przykład w lokalizacji wyłączonej z eksploracji lub znalezionych na głębokości większej niż 30 cm, obowiązują odrębne reguły. Znaleziska te stają się własnością prow-

incji lub gminy, na terenie której zostały znalezione. Znalazca nie może wywieźć znaleziska poza Holandię bez pisemnej zgody właściciela.

Broń i amunicja w świetle ustawyn

Broni i amunicji dotyczy między innymi, że zabronionym jest przewożenie i posiadanie (części) broni i amunicji wyprodukowanej po roku 1870. Powyższe dotyczy również pustych pocisków. Do celów muzealnych można złożyć wniosek o zwolnienie z zakazu.

Przed rozpoczęciem poszukiwań

Nie można przeprowadzać poszukiwań na terenie gmin, w których obowiązuje zakaz używania wykrywaczy.

Na stronie 21 znaleźć można zestawienie gmin, na terenie których wprowadzono całkowicie lub częściowy zakaz używania wykrywaczy.

Przepisy odnośnie wykrywania metali ujęte są w Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Każda gmina posiada własne APV, które można znaleźć w Internecie.

Jakie są powody tego, że na terenie niektórych gmin nie można realizować poszukiwań?

Przyczyną może być troska o bezpieczeństwo poszukiwaczy, ponieważ na terenie niektórych gmin prowadzone były intensywne działania wojenne podczas II Wojny Światowej. Występuje więc ryzyko natknięcia się na niewypały.

Inne gminy wprowadziły zakaz używania wykrywaczy, ponieważ w granicach gmin znajdują się wartościowe stanowiska archeologiczne.

Uwaga: wprawdzie niektóre gminy wprowadziły do APV zakaz używania wykrywaczy metali, ale jednak wydają odpowiednie zwolnienie z ograniczeń (tzn. zezwolenia).

Jeśli chcielibyście Państwo realizować poszukiwania na terenie danej gminy, należałoby skierować odpowiednie pismo

do Burmistrza i Rady Gminy z prośbą o zwolnienie z zakazu.

Nie prowadźcie poszukiwań na stanowiskach archeologicznych

Niektóre miejsca poszukiwań podlegają ochronie z powodu śladów archeologicznych ukrytych w ziemi. Na mocy ustawy, prowadzenie poszukiwań na takich obszarach jest zabronione – nawet na głębokości do 30 cm. W celu upewnienia się, czy planowane miejsce poszukiwań podlega ochronie, należy odwiedzić stronę internetową:

<https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/bronnen-en-kaarten/overzicht/archeologie-in-nederland-amk-en-ikaw>

Przy wpisie "zeer hoge archeologische waarde – beschermd" (bardzo wysoka wartość archeologiczna – miejsce chronione) chodzi o tereny, gdzie nie można prowadzić wykopalisk przy użyciu wykrywacza.

Występują również wojewódzkie i

gminne stanowiska archeologiczne. Należy mailowo skontaktować się z właściwymi urzędami wojewódzkimi lub gminnymi z zapytaniem, które miejsca na ich terenie wyłączone są z poszukiwań.

Przed rozpoczęciem poszukiwań należy złożyć wniosek o pozwolenie na prowadzenie poszukiwań

Przed rozpoczęciem, gdziekolwiek, wykopalisk należy wcześniej zwrócić się do właściciela gruntu, dzierżawcy lub zarządcy gruntu o pozwolenie.

Na terenach chronionych (parkach krajobrazowych) należących do Staatsbos-beheer (Zarząd Lasów Państwowych) lub Natuurmonumenten (Chronionych Rezerwatach Przyrody), wykrywanie metali jest często zabronione.

Jest zrozumiałym, że należy zadzwonić i zapytać, czy prowadzenie poszukiwań z wykrywaczem metali na specyficznym terenie jest dopuszczalne.

Uwaga: zgoda na wejście na teren i prowadzenie poszukiwań przy użyciu wykrywacza jest zawsze wymagana, nawet wtedy, gdy właściciel jest nieobecny i można pomyśleć, że teren jest własnością gminną lub wojewódzką.

Reguły te obowiązują w Holandii.

Nie należy przekraczać granicy z wykrywaczem metali. Najprawdopodobniej za granicą jest zabronione prowadzenie poszukiwań przy użyciu wykrywacza metali.

W krajach, w których jest to dozwolone, wymagane jest najczęściej właściwe

zaświadczenie i obowiązują reguły o obowiązkowym zgłoszeniu znalezisk i pozostawieniu znalezisk dla potrzeb udokumentowania przez muzeum. Jeśli mimo wszystko chcecie Państwo prowadzić wykopaliska za granicą, należy wcześniej zapoznać się z obowiązującymi regułami (przepisami). Należy też zawsze mieć na uwadze, że przepisy mogą się różnić od siebie w zależności od regionu danego kraju.

Kto jest odpowiedzialny?

Przykład

Zdarza się, że poszukiwacz prosi gospodarza o pozwolenie na prowadzenia poszukiwań na jego terenie przy pomocy wykrywacza metali. Gospodarz popiera pomysł prowadzenia wykopalisk przy użyciu wykrywacza metali, ale sugeruje niezgłoszenie znaleziska w odpowiedniej instytucji. Gospodarz obawia się, że w przyszłości nałożone zostaną na niego ograniczenia, jeśli okazałoby się, że na jego terenie mogłoby się znaleźć stanowisko archeologiczne.

Zgłoszenie znalezisk jest obowiązkowe zgodnie z ustawą "Erfgoed" (O dziedzictwie Kulturowym) (patrz: "Czynności po zakończeniu poszukiwań"). Zgłoszenie leży w odpowiedzialności znalazcy. W powyższym przypadku najlepszym rozwiązaniem byłaby rezygnacja z prowadzenia poszukiwań, ponieważ jak tylko dokonaliście Państwo archeologicznego znaleziska, macie bezpośredni obowiązek zgłosić swoje znalezisko w PAN. W przypadku natrafienia na skarb, powstaje obowiązek zgłoszenia tego znaleziska w gminie. Jeśli po rozmowie z gospodarzem, mimo wszystko rozpoczęcie Państwo poszukiwania i dokonanie znaleziska, to albo naruszenie przepisy prawa albo nie dotrzymanie warunków ustalonych z gospodarzem. Prowadzenie poszukiwań przy użyciu wykrywacza metali jest interesujące, ale ... podlega określonym przepisom!

Czynności prowadzone podczas poszukiwań

Zawsze należy pamiętać, że jesteście Państwo gościem na czyimś gruncie. Jeżeli nie będziecie Państwo zaktócić spokoju i po zakończeniu poszukiwań zostawicie miejsce poszukiwań w stanie takim, w jakim je zastaliście przed rozpoczęciem badań, to istnieje duża szansa, że następnym razem ponownie będziecie Państwo mogli prowadzić poszukiwania w danej lokalizacji. Każdy poszukiwacz jest ambasadorem swojego hobby. Dodatkowo występują okoliczności związane z bezpieczeństwem i dokumentowaniem miejsc poszukiwań, na które należy zwrócić uwagę.

Zapisuj koordynaty znaleziska

Dla archeologów jest ważnym, aby posiadać dokładne koordynaty znaleziska. Szczególnie jeśli w danej lokalizacji znajduje się wiele stanowisk i w przyszłości będą miały zacząć się wykopaliska, jest niezmiernie ważnym, aby wiedzieć, jaki obiekt wykopano w określonej lokalizacji. Byłoby wskazany, aby do każdego

znaleziska przypisać dokładne koordynaty, a w szczególności do obiektów, które z całą pewnością można zdefiniować jako amunicja, biżuteria, klamra, sprzączka lub inne, które są starsze niż 100 lat.

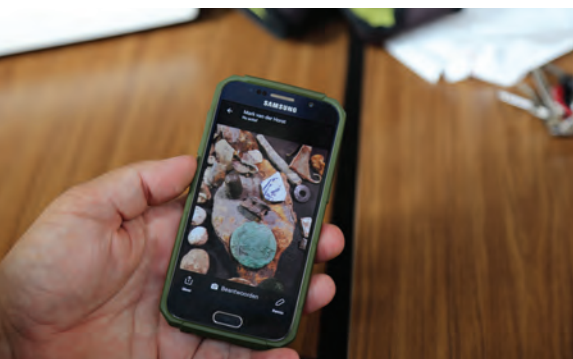
Administrowanie danymi lokalizacyjnymi następować może w różny sposób.

- Współczesne wykrywacze wyposażone są w lokalizatory GPS. Każdy obiekt zapakować należy w oddzielny woreczek opatrzony niezmywalną adnotacją o koordynatach. Inną metoda jest odczytanie koordynatów GPS i zapisać wyświetlony przez GPS numer rejestracji na woreczku.
- PAN dysponuje specjalną aplikacją, przy pomocy której obiekt dokładnie umiejscowić można w sieci, w momencie wydobywania obiektu z ziemi. Aplikacja i instrukcja dostępna jest na stronie:

<https://portable-antiquities.nl/pan/#/public/melden>

Pakowanie

- przy wydobywaniu ładnego przedmiotu, chciałoby się wiedzieć, co to właściwie jest. Najczęściej wcześniej należy oczyścić go. Należy uważać, żeby nie czyścić zbyt intensywnie. Jeśli obiekty wydobyte są z ziemi o niewielkiej kwasowości, po

wyciągnięciu z ziemi mogą szybko ulec przebarwieniu.

Najlepiej poczekać z czyszczeniem do momentu przybycia do domu.

- Co można zrobić? Na pewno przepłukanie niewielką ilością wody nie spowoduje zniszczeń. Następnie zaleca się zapakowanie obiektu do woreczka lub puszki, zawierającej niewielką ilość wilgotnej ziemi. Nie może być zbyt sucha, ale też nie za mokra.

Skarb – wstrzymaj poszukiwania

Jeśli wykrywacz metali zlokalizuje wiele obiektów w bezpośredniej bliskości, to jest duże prawdopodobieństwo, że natrafiono na skarb. Mogą to być monety, lecz również prehistoryczne siekiery.

Może się zdarzyć, że wykrywacz zasygnalizuje znalezienie metalu, ale będzie czyjś grób, a same przedmioty umieszczone w ceramicznych naczyniach w nim.

- Wstrzymanie wykopalisk jest tak czy inaczej obowiązkowe, po tym, jak wykrywacz zasygnalizował odkrycie obiektów leżących poniżej głębokości 30 cm. Zaprzestanie prowadzenia wykopalisk jest zalecane, jeśli odkryto więcej niż jeden obiekt.

Związane jest to z tym, że archeologowie mogą uzyskać dokładniejszą wiedzę, kiedy przeprowadzą badania nad sposobem ułożenia przedmiotów w przeszłości.

- Poszukiwanie przy użyciu wykrywacza może przyczynić się do powstania szkód i tym samym informacje na temat przeszłości mogą nie zostać odkryte. Zaprzestań poszukiwań w przypadku natrafienia na kilka obiektów w tej samej lokalizacji i skontaktuj się z gminą, która poprosi o pomoc archeologa.

Przykład: skarby składające się z monet, umieszczone były często w ceramicznych naczyniach zakopanych w ziemi. Zdarzało się również, że monety umieszczane były w drewnianych skrzyniach.

Po kilkuset latach z opakowania drewnianego nie wiele zostało.

Jeśli poszukiwacz z wykrywaczem metali natknie się na porozrzucane monety, zaprzestanie poszukiwania i poinformuje archeologa, to znalezisko może zostać wydobyte z dużą starannością. Przy okazji archeolodzy będą mogli znaleźć metalowe gwoździe, które znajdują się w pobliżu monet. Może to być ostatni dowód na to, że skarb znajdował się pierwotnie w drewnianej skrzynce.

Jeśli natomiast poszukiwacz wydobędzie z ziemi jedynie monety, to informacja o pierwotnym opakowaniu na zawsze przepadnie.

Broń i amunicja

- W przypadku natknięcia się na ostrą amunicję, natychmiast należy zaprzestać z dalszą eksploracją. Należy zawiadomić policję i odsunąć się na bezpieczną odległość. Zachować dystans należy do momentu przybycia policji lub służb Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD).
- W przypadku natrafienia na broń i nieostrą amunicję z okresu po 1870 roku należy te obiekty pozostawić na miejscu. Posiadanie takich obiektów na własność lub ich przewożenie zgodnie z przepisami prawa jest niedozwolone. Uwaga: dotyczy to również części uzbrojenia. Części należy pozostawić na granicy działki, w miejscu widocznym dla właściciela gruntu. Należy go powiadomić o znalezisku. W gestii właściciela gruntu leży zlecenia transportu znaleziska przez służby specjalne.

Ludzkie szczątki

- Jeśli znaleziony obiekt może mieć związek z zaistniałym wypadkiem lub przestępstwem, należy powiadomić policję.
- Można odkryć nie tylko ludzkie szczątki (części szkieletu z ubraniami lub bez) lecz również torbę z rzeczami osobistymi.
- W przypadku odkrycia ludzkich szczątków w połączeniu z wyposażeniem wojskowym, częściami samolotu lub innych pojazdów, należy natychmiast wstrzymać wykopaliska i skontaktować się z policją.

Szacunek dla natury

- Nie zakłócaj spokoju zwierząt w ich naturalnym środowisku i szanuj gniazda i nory.
- W trakcie prowadzenia wykopalisk nie niszczyć drzew, krzewów i roślin (również ich systemu korzeniowego).

Zachować porządek

- Po zakończeniu poszukiwań wszelkie zagłębienia, dziury, które wykopałeś podczas prac badawczych powinien zasypać.
- Nie zostawiaj śmieci – zabierz wszystkie puszkę, opakowania blaszane i plastikowe, woreczki i papierki.
- Zabierz wszelkie obiekty, które wykopałeś – również te, które nie przedstawiają żadnej wartości: folię aluminiową, kawałki otowiu, metalowe gwoździe itp.

Czynności po zakończeniu wykopalisk

Pamiętaj, że w momencie wydobycia obiektu na powierzchnię ziemi, twoim obowiązkiem jest postępować jak konserwator zabytków i jesteś odpowiedzialny za swoje znalezisko i za jego wartość informacyjną. Oczyszczenie obiektu, zarchiwizowanie wszelkich informacji i zgłoszenie znaleziska archeologom leży w zakresie odpowiedzialności poszukiwacza, który dokonał odkrycia.

Ostrożne czyszczenie i fotografowanie obiektów

Czyszczenie:

Po przybyciu do domu można rozpocząć proces czyszczenia znaleziska. Uwaga: w obiegu jest wiele metod czyszczenia, ale nie wszystkie są nieszkodliwe. W miarę upływu czasu zastosowany środek czyszczący może w dalszym ciągu oddziaływać na znalezisko, dokonując jego uszkodzenia.

- Pomocna rada: optukanie wodą i delikatne osuszenie najczęściej nie powodują żadnych uszkodzeń. Kiedy obiekt jest już czysty, wosk mikrokryształiczny zabezpieczy obiekt przed zattuszczeniem i kurzem.
- Nie zaleca się wcierania wazeliny, gotowania w parafinie, moczenia w coli czy kwasie cytrynowym lub w czyszczenia Tumblerze. Rady tego typu przekazywane były przez poszukiwaczy w przeszłości, jednakże nie zalecamy ich stosowania. W krótkim terminie

mogą okazać się skuteczne, jednakże mogą też w znacznym stopniu uszkodzić znaleziony obiekt. Działanie środków czyszczących jest aktywne również po tym, jak zakończony został proces czyszczenia.

- Jeśli jakieś znalezisko ma dla Ciebie szczególną wartość, zleć czyszczenie i stabilizację wyspecjalizowanej firmie.
- Jeśli jakiś atrakcyjny obiekt jest interesujący również dla celów muzealnych, być może ma sens zaoferowanie długoterminowego użyczenia w zamian za profesjonalne czyszczenie i konserwowanie.

Dokumentowanie fotograficzne obiektu w dniu i miejscu jego znalezienia

Dla zgłoszenia znaleziska archeologom lub dla celów opublikowania znaleziska na forach, konieczne jest zdjęcie cyfrowe. Praktyczne jest fotografowanie po każdym dniu poszukiwań. Do zdjęcia można dodać opis dotyczący daty i lokalizacji znaleziska, np.: "znaleziska, niedziela 17 lutego 2019, działka 21". Znaleziska, których wiek datujesz na więcej niż 100 lat, najlepiej fotografować kadr po kadrze. Znaleziska, których wiek i funkcja nie są bliżej znane, można fotografować razem: np. 6 obiektów na jednym zdjęciu. Najlepiej, jeśli dany obiekt sfotografuje się z różnej perspektywy. Obok obiektu można przyłożyć kciuk lub miarkę, żeby uwidocznić wielkość znaleziska.

Zgłoszenie znaleziska archeologicznego

Jeśli znalezione obiekty są już dość czyste, to nastął czas poinformowania archeologów.

- Jakie znaleziska muszą być zgłoszone? W zasadzie wszystkie znaleziska powinny być zgłoszone, ale w zasadzie nikogo nie interesują obiekty powstałe ze współczesnych materiałów, takie jak folia aluminiowa, puszkki. W praktyce wszystkie obiekty do roku 1946 mogą dostarczyć istotnych informacji.
- Co jeszcze jest ważne?

Informację o znalezionych obiektach przekazać należy wg kryterium miejsca znalezienia.

- Komu dokonać zgłoszenia?
Zgodnie z przepisami prawa, znaleziska należy zgłosić właściwemu Ministrowi. W praktyce zgłoszenia dokonuje się w: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. PAN natomiast jest bazą danych, którą wykorzystuje się w przypadku wydobytych obiektów. PAN znaleźć można na następującej stronie internetowej: <https://www.portable-antiquities.nl/>, a wiadomość mailową przestać należy na centralny adres mailowy: pan.fgw@vu.nl.
- RCE administruje systemem informacyjnym „Archis” w zakresie np. wykopalisk. PAN i Archis to dwa oddzielne systemy. Starsze potwierdzenia znalezisk archiwizowane są przez Archis i dostęp do nich mają jedynie profesjonalści.

Archis aktualnie zabezpieczony jest indywidualnym kodem DigiD i e-identyfikacją.

- PAN przekazuje zgłoszenia znalezisk do NUMIS, które to zajmuje się oznaczaniem monet dla PAN. Oddzielne zgłoszenie do NUMIS nie jest więc konieczne.

Zgłoszenie znalezienia skarbu w gminie

W przypadku natknięcia się na skarb zgłoszenie w gminie jest obowiązkowe. Jedynie na mocy zgłoszenia można udokumentować jako znalazca swoje prawo do połowy skarbu.

Poinformowanie właściciela gruntu

W przypadku natknięcia się na znalezisko będące skarbem, należy o tym fakcie poinformować właściciela gruntu. Należy również go poinformować o tym, że dokonacie Państwo zgłoszenia znaleziska i że on jako właściciel gruntu ma prawo do części znaleziska.

Archiwizacja znalezisk zgodnie z ich miejscem znalezienia

Zaleca się archiwizacji znalezisk za pomocą funkcji „Zapisz lokalizację”. Po zgłoszeniu do PAN nie będzie to miało większego znaczenia, ponieważ istotne informacje zostaną już zapisane w systemie.

Należy dokonać starań, aby nowe znaleziska, które jeszcze nie zostały zgłoszone, archiwizować oddzielnie wg

miejsca odkrycia. Należy dokonać starań, aby znalezisko zaopatrzone było również w informację na papierze, aby osoby trzecie (jak na przykład członkowie rodziny) mieli wiedzę na temat tego, gdzie znaleziony został określony obiekt.

Jeśli jednak nie chcecie Państwo dotączyć do znaleziska opisu w formie papierowej, ponieważ chcecie je umieścić w witrynie, należy prowadzić tradycyjną administrację, która zawierać będzie informacje na temat tego, skąd pochodzą konkretne znaleziska.

Dlaczego archiwizować znaleziska wg miejsca znalezienia?

Być może obecnie pamiętacie Państwo miejsce, w którym obiekt został znaleziony. Jednakże za 10 lub 20 lat nie będzie to prawdopodobnie takie pewne.

Poza tym nikt nie żyje wiecznie. Jeśli

kiedyś Państwo zachorujecie, to Państwa znaleziska będą ostatnią rzeczą, którą będziecie się martwić. Jeśli już odepdziecie, a miejsca znalezisk nie zostaną zapisane, to wiele informacji po prostu odepdzie z Państwem. Być może pamięć zachowana zostanie o jakiejś monecie lub biżuterii, która ma szczególną wartość, ale cała kolekcja popadnie w zapomnienie. Dlatego jest bardzo ważnym, żeby lokalizację zapisywać teraz.

W jaki sposób zapisywać lokalizację?

Przykład 1:

przechowuj wszystkie znaleziska z tej samej lokalizacji w jednym opakowaniu i dołącz kartkę papieru z dokładną lokalizacją. Mogą to być zanotowane koordynaty, wydruk z Internetu z parceli, na której dokonano odkrycia, a miejsca znalezienia zaznacz kolorowym markerem.

Przykład 2:

Zrób zdjęcie cyfrowe każdego znaleziska i zapisz w plikach na komputerze, przy czym każdemu plikowi nadaj nazwę miejsca znaleziska. Postaraj się, aby w każdym pliku zapisać również cyfrową mapę z zaznaczonym miejscem znaleziska.

Back-up i dostęp do danych elektronicznych.

- w przypadku korzystania z aplikacji i zapisu elektronicznego nie zapomnij o regularnym buć-up'ie.
- Nie jesteś pierwszym, który utracił swoje dane na skutek kradzieży lub uszkodzenia telefonu.
- Konieczność regularnego back-up' u dotyczy również zapisanych danych na komputerze.
- Ważnym jest, aby do wszystkich zapisanych danych dostęp miała również rodzina. Jeśli dane chronione

są mocnym hasłem i rodzina nie ma pojęcia o haśle, to dane będą nie do odzyskania, jeśli poważnie zachorujesz albo umrzesz.

Często zadawane pytania i odpowiedzi na nie

- *Czy pozbawiony zostanę moich znalezisk?*

Nie, żadna z organizacji nie może zająć Twoich znalezisk, pod warunkiem, że znalezione (wydobyte) zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami. Znalezisko zdefiniowane jako skarb musisz podzielić z właścicielem gruntu.

Znalezisko, które znalazłeś nielegalnie – np. na głębokości większej niż 30 cm lub w miejscu, na którym nie można prowadzić wykopalisk, może zostać zarekwirowane, ponieważ taki obiekt jest własnością gminy lub prowincji. Odrębne znaleziska, które nie są częścią skarbu stają się w praktyce własnością znalazcy i są dzielone pomiędzy znalazcę i właściciela gruntu.

- *Czy moje nazwisko, adres jest w jakiś sposób widoczny?*

Można zgłosić znalezisko anonimowo, przy użyciu pseudonimu. Dane adresowe nie są zapisywane. Można opcjonalnie pozostawić swój adres mailowy w celu założenia konta w PAN, aby widzieć własną kolekcję. Nie jest to jednak obowiązkowe.

- *Czy inne osoby mogą widzieć moje stanowiska?*

Dokładna lokalizacja nie jest widoczna w PAN na ogólnodostępnej stronie internetowej. Wobec tego nikt nie może konkretnie wiedzieć, gdzie dokonano znaleziska. Jedynie atestowani archeolodzy mogą uzyskać dostęp i wiedzę na temat dokładnych lokalizacji. Nie mogą jednak tych danych publikować lub informować innych. Obowiązują tutaj odpowiednie reguły.

Starsze lokalizacje znalezisk zapisane są w systemie Archis. Archis nie posiada charakteru strony publicznej i dostęp do systemu mają, podobnie jak w przypadku PAN, jedynie profesjonalści. Obecnie Archis zabezpieczony jest kodem DigiD i e-identyfikacją.

- *Czy zgłoszenie w PAN niesie ze sobą korzyści dla mnie?*

W systemie PAN są wszystkie Twoje znaleziska w sposób przejrzysty usystematyzowany, co jest bardzo atrakcyjną prezentacją Twojej kolekcji.

Poza tym każdy obiekt opatrzony jest oznaczeniami.

Kupowanie i sprzedaż znalezisk

Obiekty znalezione przy użyciu wykrywacza metali są Twoją własnością (a w przypadku znalezisk definiowanych jako skarby – w potowie Twoją własnością). Oznacza to, że możesz sprzedawać znalezione obiekty.

Należy jednak mieć na uwadze, że w tym przypadku obowiązywać może wiele reguł (przepisów) i że znaleziska zostały odpowiednio zgłoszone (patrz strona 14 i 15 – zgłoszenie archeologom i gminie). Należy również pamiętać, że obiekty przez chwilę muszą być dostępne „dla nauki”, tak żeby archeologowie mogli przeprowadzić badania i je udokumentować (maksymalnie 6 miesięcy od daty zgłoszenia).

Na co należy uważać przy sprzedaży?

Opatrz obiekt numerem rejestracyjnym PAN (na opakowaniu lub na towarzyszących dokumentach).

Jeśli dany obiekt ma być sprzedany do kraju nienależącego do Unii Europejskiej (niezależnie od tego, czy zostanie przesyłany pocztą, czy osobiście przewieziony) należy wystąpić o zezwolenie eksportowe do Centrale Dienst In- en Uitvoer (Centralnej Agencji Importu i Eksportu).

Na co należy uważać przy zakupie?

Jeśli zamierzasz kupić znalezisko, w pierwszej kolejności dowiedz się, czy zostało ono zgłoszone we właściwej instytucji i czy nadano mu odpowiedni numer rejestracyjny.

W przypadku zakupu znaleziska z zagranicy, upewnij się, czy zostanie przewiezione w sposób legalny. W przypadku pytań dotyczących importu i eksportu dóbr kulturowych można zasięgnąć rady u Erfgoedinspectie (Izba kontroli dziedzictwa kulturowego).

Muzeum czy depozyt archeologiczny?

Jeśli znalazłeś jakiś efektowny przedmiot już jakiś czas temu i trochę Ci się opatrzył, można się zastanowić, czy znalezisko wypożyczyć na dłuższy okres czasu do jakiegoś muzeum.

Jeśli chciałbyś pozbyć się swojej kolekcji definitywnie, ponieważ postarzała się nieco, a rodzina nie wykazuje zainteresowania Twoimi znaleziskami, kolekcję można zaoferować Provinciaal Depot Bodemvondsten (Depozytu Znalezisk Archeologicznych).

Stowarzyszenia, fora i instytucje.

Stowarzyszenia

Na terenie Holandii działają dwa stowarzyszenia, których głównym punktem zainteresowania jest wykrywanie metali. Obydwa wydają dla swoich członków czasopisma i organizują imprezy.

The Coinhunters Company

Stowarzyszenie The Coinhunters Company założono w roku 1982 z przeznaczeniem dla sympatyków poszukiwań przy wykorzystaniu wykrywaczy metali, kolekcjonerów i archeologów-amatorów. W magazynie The Coinhunter publikowane są artykuły dotyczące znalezisk, aktualności dla hobbystów i udzielane są odpowiedzi na zadane przez członków stowarzyszenia pytania.

The Coinhunters Company / Magazine
Grootestraat 13
6634 AC Batenburg
0620066486
thecoinhuntermagazine@gmail.com
www.thecoinhunter.com

DDA Nederlandse vereniging voor metaaldetectie

Stowarzyszenie De Detector Amateur (DDA) założone zostało w roku 1992 w celu poprawienia komunikacji pomiędzy poszukiwaczami-amatorami i amatorami-archeologami jak również

w celu popularyzowania dokonywania zgłoszeń znalezisk poczynionych przy użyciu wykrywaczy metali do właściwych instytucji.

DDA Nederlandse vereniging voor metaaldetectie
Hanzeboulevard 41
3829 GE Hooglanderveen
secretariaat@detectoramateurl.nl
www.detectoramateurl.nl

DDA
Nederlandse Vereniging
voor Metaaldetectie

AWN

Stowarzyszenie na rzecz wolontariuszki archeologii (AWN) to krajowe stowarzyszenie wolontariuszki w zakresie archeologii. Nie odnosi się konkretnie do poszukiwań przy użyciu wykrywaczy metali, ale poszukiwacze korzystający z tej techniki mogą oddawać się swojemu hobby w ramach klubu. Istnieją 24 regionalne oddziały tego stowarzyszenia i każdy oddział organizuje imprezy we własnym regionie.

AWN
Grebbeweg 24-A
3911 AW Rhenen
Tel. 0317 – 613050
h.kluitenberg@caesar-advies.nl
www.awn-archeologie.nl

Fora

Istnieje wiele grup internetowych i grup na Facebooku, które zainteresowane są znaleziskami. Obiekty z metalu stanowią istotną część zainteresowań.

Poniżej przedstawiamy niderlandzko-języczne fora internetowe, wśród których każde forum liczy kilka tysięcy członków. Poniższa lista nie jest zapewne pełną listą:

<https://www.facebook.com/groups/metaaldetectorsgebruikersforum/>

www.bodemvondstenwereld.nl

www.pieppiep.nl

www.vondsten.nl

Instytucje

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
(Krajowy Instytut Dziedzictwa Kulturowego)

Smallepad 5

3811 MG Amersfoort

033-4217421

info@cultureelerfgoed.nl

Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed
(Inspekcja ds. Dziedzictwa kulturowego)
Postbus 16478

2500 BL Den Haag

070-4124012

Centrale Dienst In- en Uitvoer (Centralny
Urząd ds. Im- en Eksportu)

Postbus 3070

6401 DN Heerlen

088 - 151 21 22

Portable Antiquities of the Netherlands (PAN)

PAN jest platformą współpracy pomiędzy różnymi uniwersytetami, RCE, Bankiem Holandii, muzeami, stowarzyszeniami i organizacjami.

Przedmiotowe konsorcjum, którego prace koordynowane są przez Vrije Universiteit Amsterdam stawia sobie za najważniejszy cel dokumentowanie kolekcji, znalezisk poczynionych przez poszukiwaczy przy użyciu wykrywaczy metali i w tym celu stworzyło stronę internetową:

www.portable-antiquities.nl

Zestawienie ogólnych lokalnych rozporządzeń w sprawie wykrywania metali.

Uwaga: zestawienie wykazuje stan za okres do grudnia 2018. APV mogą ulegać zmianie. Do prezentowanego zestawienia nie można wysuwać roszczeń.

To poszukiwacz jest zobowiązany do sprawdzenia aktualnego stanu przepisów obowiązujących na terenie gminy, gdzie mają być prowadzone poszukiwania. Istnieją gminy, które wydają odstępstwa od obowiązujących przepisów.

	Municipality	Status
A	Aa en Hunze	No restrictions on metal detecting
	Aalsmeer	No restrictions on metal detecting
	Aalten	No restrictions on metal detecting
	Achtkarspelen	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 1-1-2020)
	Alblasserdam	No restrictions on metal detecting
	Albrandswaard	No restrictions on metal detecting
	Alkmaar	No restrictions on metal detecting
	Almelo	No restrictions on metal detecting
	Almere	No restrictions on metal detecting
	Alphen aan den Rijn	No restrictions on metal detecting
	Alphen-Chaam	No restrictions on metal detecting
	Altena	No restrictions on metal detecting (previous restrictions removed)
	Ameland	No restrictions on metal detecting
	Amersfoort	No restrictions on metal detecting
	Amstelveen	No restrictions on metal detecting
	Amsterdam	No restrictions on metal detecting
	Apeldoorn	No restrictions on metal detecting
	Appingedam	No restrictions on metal detecting
	Arnhem	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Assen	No restrictions on metal detecting
	Asten	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 02-08-2021)
B	Baarle-Nassau	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)

Baarn	Ban on metal detecting for a part of the area of the municipality
Barendrecht	No restrictions on metal detecting
Barneveld	No restrictions on metal detecting
Beek	No restrictions on metal detecting
Beekdaelen	No restrictions on metal detecting
Beemster	No restrictions on metal detecting (wordt in 2022 toegevoegd aan gemeente Purmerend)
Beesel	No restrictions on metal detecting
Berg en Dal	No restrictions on metal detecting
Bergeijk	No restrictions on metal detecting
Bergen (L.)	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
Bergen (NH.)	Possible ban on metal detection for areas to be designated
Bergen op Zoom	Ban on metal detecting in all areas of archaeological value
Berkelland	No restrictions on metal detecting [previous restrictions removed? Online general administrative order valid until 01-05-2021]
Bernheze	No restrictions on metal detecting
Best	No restrictions on metal detecting [previous restrictions removed]
Beuningen	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
Beverwijk	No restrictions on metal detecting
Bladel	No restrictions on metal detecting
Blaricum	No restrictions on metal detecting
Bloemendaal	Possible ban on metal detection for areas to be designated
Bodegraven-Reeuwijk	Possible ban on metal detection for areas to be designated
Boekel	No restrictions on metal detecting
Borger-Odoorn	No restrictions on metal detecting
Borne	No restrictions on metal detecting
Borsele	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 23-01-2021)
Boxmeer	No restrictions on metal detecting
Boxtel	No restrictions on metal detecting
Breda	No restrictions on metal detecting
Brielle	No restrictions on metal detecting
Bronckhorst	No restrictions on metal detecting
Brummen	No restrictions on metal detecting
Brunsum	No restrictions on metal detecting
Bunnik	Ban on metal detection for areas to be designated
Bunschoten	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 15-01-2021)
Buren	No restrictions on metal detecting

C	Capelle aan den IJssel	No restrictions on metal detecting
	Castricum	No restrictions on metal detecting
	Coevorden	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 20-10-2020)
	Cranendonck	No restrictions on metal detecting
	Cuijk	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 01-07-2019)
	Culemborg	No restrictions on metal detecting
D	Dalfsen	No restrictions on metal detecting
	Dantumadiel	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 15-12-2020)
	De Bilt	No restrictions on metal detecting
	De Fryske Marren	No restrictions on metal detecting
	De Ronde Venen	No restrictions on metal detecting
	De Wolden	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 6-11-2019)
	Delft	No restrictions on metal detecting
	Delfzijl	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Den Helder	No restrictions on metal detecting
	Deurne	No restrictions on metal detecting
	Deventer	No restrictions on metal detecting
	Diemen	No restrictions on metal detecting
	Dinkelland	Ban on metal detecting for a part of the area of the municipality
	Doesburg	No restrictions on metal detecting
	Doetinchem	No restrictions on metal detecting
	Dongen	No restrictions on metal detecting
	Dordrecht	No restrictions on metal detecting
	Drechterland	No restrictions on metal detecting
	Drimmelen	No restrictions on metal detecting
	Dronten	No restrictions on metal detecting
	Druuten	No restrictions on metal detecting
	Duiven	No restrictions on metal detecting
E	Echt-Susteren	No restrictions on metal detecting
	Edam-Volendam	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Ede	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Eemnes	No restrictions on metal detecting
	Eemsdelta	Prohibition of metal detection for parts of the municipality (merging of the municipalities of Appingedam, Loppersum and Delfzijl since 1-1-2021). General prohibition of metal detection for the entire former municipality of Delfzijl, online general administrative order valid until 1-1-2018. New General administrative order for Eemsdelta not yet available.

	Eersel	No restrictions on metal detecting
	Eijsden-Margraten	No restrictions on metal detecting
	Eindhoven	No restrictions on metal detecting
	Elburg	No restrictions on metal detecting
	Emmen	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 22-3-2019)
	Enkhuizen	No restrictions on metal detecting
	Enschede	Ban on metal detecting in certain parts of the municipality (because of the chance of finding ammunition)
	Epe	No restrictions on metal detecting
	Ermelo	No restrictions on metal detecting
	Etten-Leur	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 05-05-2021)
G	Geertruidenberg	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Geldrop-Mierlo	No restrictions on metal detecting
	Gemert-Bakel	No restrictions on metal detecting
	Gennep	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Gilze en Rijen	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Goeree-Overflakkee	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Goes	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Goirle	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Gooise Meren	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Gorinchem	No restrictions on metal detecting
	Gouda	No restrictions on metal detecting
	Grave	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 19-12-2020)
	Groningen	Possible ban on metal detection for areas to be designated.
	Gulpen-Wittem	No restrictions on metal detecting
H	Haaksbergen	No restrictions on metal detecting
	Haaren	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Haarlem	No restrictions on metal detecting
	Haarlemmermeer	No restrictions on metal detecting
	Halderberge	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 01-04-2021)
	Hardenberg	No restrictions on metal detecting
	Harderwijk	No restrictions on metal detecting
	Hardinxveld-Giessendam	No restrictions on metal detecting

Harlingen	No restrictions on metal detecting
Hattem	No restrictions on metal detecting
Heemskerk	No restrictions on metal detecting
Heemstede	No restrictions on metal detecting
Heerde	No restrictions on metal detecting
Heerenveen	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 5-7-2019)
Heerhugowaard	No restrictions on metal detecting; municipal redivision 2022: becomes municipality Dijk en Waard
Heerlen	No restrictions on metal detecting
Heeze-Leende	No restrictions on metal detecting
Heiloo	No restrictions on metal detecting
Hellendoorn	No restrictions on metal detecting
Hellevoetsluis	No restrictions on metal detecting
Helmond	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 01-01-2020)
Hendrik-Ido-Ambacht	No restrictions on metal detecting
Hengelo	No restrictions on metal detecting
Het Hogeland	No restrictions on metal detecting
Heumen	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
Heusden	No restrictions on metal detecting (online general administrative order geldig t/m 19-12-2020)
Hillegom	No restrictions on metal detecting
Hilvarenbeek	No restrictions on metal detecting
Hilversum	No restrictions on metal detecting
Hoeksche Waard	Total ban on metal detecting for the entire municipality (see Erfgoedverordening, Heritage Ordinance; exemption possible?)
Hof van Twente	No restrictions on metal detecting
Hollands Kroon	No restrictions on metal detecting
Hoogeveen	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 21-5-2021)
Hoorn	No restrictions on metal detecting
Horst aan de Maas	No restrictions on metal detecting
Houten	Ban on metal detecting for a part of the area of the municipality
Huizen	No restrictions on metal detecting
Hulst	Total ban on metal detecting for the entire municipality (exemption possible)
I IJsselstein	No restrictions on metal detecting
K Kaag en Braassem	No restrictions on metal detecting
Kampen	No restrictions on metal detecting
Kapelle	No restrictions on metal detecting

	Katwijk	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Kerkrade	No restrictions on metal detecting
	Koggenland	No restrictions on metal detecting
	Krimpen aan den IJssel	No restrictions on metal detecting
	Krimpenerwaard	No restrictions on metal detecting
L	Laarbeek	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 24-12-2020)
	Landerd	No restrictions on metal detecting
	Landgraaf	No restrictions on metal detecting
	Landsmeer	No restrictions on metal detecting
	Langedijk	Possible ban on metal detection for areas to be designated (see Erfgoedverordening); municipal redivision 2022: becomes municipality Dijk en Waard
	Lansingerland	No restrictions on metal detecting
	Laren	No restrictions on metal detecting
	Leeuwarden	No restrictions on metal detecting
	Leiden	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Leiderdorp	No restrictions on metal detecting
	Leidschendam-Voorburg	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Lelystad	No restrictions on metal detecting
	Leudal	No restrictions on metal detecting
	Leusden	No restrictions on metal detecting
	Lingewaard	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Lisse	No restrictions on metal detecting
	Lochem	No restrictions on metal detecting
	Loon op Zand	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 23-12-2020)
	Lopik	No restrictions on metal detecting
	Loppersum	No restrictions on metal detecting (gemeente Eemsdelta from 1-1-2021)
	Losser	No restrictions on metal detecting
M	Maasdriel	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 23-12-2020)
	Maasgouw	No restrictions on metal detecting
	Maassluis	No restrictions on metal detecting
	Maastricht	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Medemblik	No restrictions on metal detecting
	Meerssen	No restrictions on metal detecting
	Meerijstad	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 15-05-2020)

	Meppel	No restrictions on metal detecting
	Middelburg	No restrictions on metal detecting
	Midden-Delfland	No restrictions on metal detecting
	Midden-Drenthe	No restrictions on metal detecting
	Midden-Groningen	No restrictions on metal detecting
	Mill en Sint Hubert	No restrictions on metal detecting
	Moerdijk	No restrictions on metal detecting
	Molenlanden	No restrictions on metal detecting
	Montferland	No restrictions on metal detecting (previous restrictions removed? online general administrative order valid until 14-11-2018)
	Montfoort	No restrictions on metal detecting
	Mook en Middelaar	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
N	Neder-Betuwe	No restrictions on metal detecting
	Nederweert	No restrictions on metal detecting
	Nieuwegein	Possible ban on metal detection for areas to be designated (online general administrative order valid until 14/10/2020)
	Nieuwkoop	No restrictions on metal detecting
	Nijkerk	No restrictions on metal detecting
	Nijmegen	Total ban on metal detecting for the entire municipality (exemption possible)
	Nissewaard	No restrictions on metal detecting
	Noardeast-Fryslân	No restrictions on metal detecting
	Noord-Beveland	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Noordenveld	Possible ban on metal detection for areas to be designated. online general administrative order valid until 31-10-2018
	Noordoostpolder	No restrictions on metal detecting
	Noordwijk	Ban on metal detecting for a part of the area of the municipality
	Nuene, Gerwen en Nederwetten	No restrictions on metal detecting
	Nunspeet	No restrictions on metal detecting
O	Oegstgeest	No restrictions on metal detecting
	Oirschot	Possible ban on metal detection for areas to be designated. GB vervallen.
	Oisterwijk	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Oldambt	No restrictions on metal detecting
	Oldebroek	No restrictions on metal detecting
	Oldenzaal	No restrictions on metal detecting
	Olst-Wijhe	No restrictions on metal detecting
	Ommen	No restrictions on metal detecting

	Oost Gelre	No restrictions on metal detecting
	Oosterhout	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 07-05-2021)
	Ooststellingwerf	No restrictions on metal detecting
	Oostzaan	No restrictions on metal detecting
	Opmeer	No restrictions on metal detecting
	Opsterland	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 1-3-2018)
	Oss	No restrictions on metal detecting
	Oude IJsselstreek	No restrictions on metal detecting
	Ouder-Amstel	No restrictions on metal detecting
	Oudewater	Possible restrictions
	Overbetuwe	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
P	Papendrecht	No restrictions on metal detecting
	Peel en Maas	No restrictions on metal detecting
	Pekela	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 1-1-2021)
	Pijnacker-Nootdorp	No restrictions on metal detecting
	Purmerend	No restrictions on metal detecting
	Putten	No restrictions on metal detecting
R	Raalte	No restrictions on metal detecting
	Reimerswaal	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Renkum	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Renswoude	No restrictions on metal detecting
	Reusel-De Mierden	No restrictions on metal detecting
	Rheden	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Rhenen	No restrictions on metal detecting
	Ridderkerk	No restrictions on metal detecting
	Rijssen-Holten	No restrictions on metal detecting
	Rijswijk	No restrictions on metal detecting
	Roerdalen	No restrictions on metal detecting
	Roermond	No restrictions on metal detecting
	Roosendaal	No restrictions on metal detecting
	Rotterdam	No restrictions on metal detecting
	Rozendaal	Total ban on metal detection for the entire municipality (exemption possible?)
	Rucphen	No restrictions on metal detecting
S	Schagen	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Scherpenzeel	Possible ban on metal detection for areas to be designated

Schiedam	No restrictions on metal detecting
Schiermonnikoog	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 14-11-2014)
Schouwen-Duiveland	Total ban on metal detecting for the entire municipality (exemption possible)
's-Gravenhage	No restrictions on metal detecting
's-Hertogenbosch	No restrictions on metal detecting
Simpelveld	No restrictions on metal detecting
Sint Anthonis	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 21-02-2019)
Sint-Michiëlsgestel	No restrictions on metal detecting
Sittard-Geleen	No restrictions on metal detecting
Sliedrecht	No restrictions on metal detecting
Sluis	Total ban on metal detecting for the entire municipality (exemption possible)
Smallingerland	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 22-3-2013)
Soest	Ban on metal detecting for a part of the area of the municipality
Someren	No restrictions on metal detecting
Son en Breugel	No restrictions on metal detecting
Stadskanaal	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 2-3-2006. Consolidated version valid from 8-12-2017)
Staphorst	No restrictions on metal detecting
Stede Broec	Possible ban on metal detection for areas to be designated
Steenbergen	No restrictions on metal detecting
Steenwijkerland	No restrictions on metal detecting (previous restrictions removed? online general administrative order valid until 18-09-2018)
Stein	No restrictions on metal detecting
Stichtse Vecht	No restrictions on metal detecting
Súdwest-Fryslân	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 9-1-2019)
T Terneuzen	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 01-07-2021)
Terschelling	No restrictions on metal detecting
Texel	No restrictions on metal detecting
Teylingen	No restrictions on metal detecting
Tholen	No restrictions on metal detecting
Tiel	No restrictions on metal detecting
Tilburg	No restrictions on metal detecting
Tubbergen	No restrictions on metal detecting
Twenterand	No restrictions on metal detecting

	Tynaarlo	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 1-1-2019)
	Tytsjerksteradiel	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 1-10-2010)
U	Uden	No restrictions on metal detecting
	Uitgeest	No restrictions on metal detecting
	Uithoorn	No restrictions on metal detecting
	Urk	No restrictions on metal detecting
	Utrecht	Possible ban on metal detection for areas to be designated in Erfgoedverordening
	Utrechtse Heuvelrug	No restrictions on metal detecting
V	Vaals	No restrictions on metal detecting
	Valkenburg aan de Geul	No restrictions on metal detecting
	Valkenswaard	No restrictions on metal detecting
	Veendam	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 1-1-2021)
	Veenendaal	No restrictions on metal detecting
	Veere	Possible ban on metal detection for areas to be designated
	Veldhoven	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 01-01-2020)
	Velsen	Ban on metal detecting for a part of the area of the municipality
	Venlo	No restrictions on metal detecting
	Venray	No restrictions on metal detecting
	Vijfheerenlanden	No restrictions on metal detecting
	Vlaardingen	No restrictions on metal detecting
	Vlieland	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 12-6-2011)
	Vlissingen	No restrictions on metal detecting
	Voerendaal	No restrictions on metal detecting
	Voorschoten	No restrictions on metal detecting
	Voorst	No restrictions on metal detecting (previous restrictions removed? online general administrative order valid until 15-12-2020)
	Vught	No restrictions on metal detecting
W	Waadhoeke	No restrictions on metal detecting
	Waalre	No restrictions on metal detecting
	Waalwijk	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 16-01-2019)
	Waddinxveen	No restrictions on metal detecting
	Wageningen	No restrictions on metal detecting
	Wassenaar	No restrictions on metal detecting
	Waterland	No restrictions on metal detecting

Weert	No restrictions on metal detecting
Weesp	No restrictions on metal detecting (from 24-03-2022 gemeente Amsterdam)
West Betuwe	No restrictions on metal detecting
West Maas en Waal	No restrictions on metal detecting
Westerkwartier	No restrictions on metal detecting
Westerveld	No restrictions on metal detecting
Westervoort	No restrictions on metal detecting
Westerwolde	Possible ban on metal detection for areas to be designated (online general administrative order valid until 1-1-2021)
Westland	Possible ban on metal detection for areas to be designated
Weststellingwerf	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 27-7-2017)
Westvoorne	Possible ban on metal detection for areas to be designated
Wierden	No restrictions on metal detecting
Wijchen	Ban on metal detecting for a part of the area of the municipality
Wijdemeren	No restrictions on metal detecting
Wijk bij Duurstede	No restrictions on metal detecting
Winterswijk	No restrictions on metal detecting (previous restrictions removed?)
Woensdrecht	No restrictions on metal detecting (online general administrative order valid until 21-5-2021)
Woerden	Prohibition of metal detection for areas to be designated
Wormerland	No restrictions on metal detecting
Woudenberg	No restrictions on metal detecting
Z	
Zaanstad	No restrictions on metal detecting
Zaltbommel	No restrictions on metal detecting
Zandvoort	No restrictions on metal detecting
Zeewolde	No restrictions on metal detecting
Zeist	Prohibition of metal detection for areas to be designated
Zevenaar	No restrictions on metal detecting
Zoetermeer	No restrictions on metal detecting
Zoeterwoude	No restrictions on metal detecting
Zuidplas	No restrictions on metal detecting
Zundert	No restrictions on metal detecting
Zutphen	No restrictions on metal detecting
Zwartewaterland	No restrictions on metal detecting
Zwijndrecht	No restrictions on metal detecting
Zwolle	No restrictions on metal detecting

Krótkie podsumowanie

GDZIE MOŻNA PROWADZIĆ POSZUKIWANIA:

- Nie można prowadzić poszukiwań na terenie gmin, w których obowiązuje zakaz poszukiwań przy użyciu wykrywacza metali,
- Nie można prowadzić poszukiwań na terenie stanowisk archeologicznych. Stanowiska archeologiczne znaleźć można na stronie: <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/bronnen-en-kaarten/overzicht/archeologie-in-nederland-amk-en-ikaw>
- Można wysłać maila do gmin z zapytaniem o stanowiska archeologiczne,
- Nie można prowadzić poszukiwań przy użyciu wykrywacza metali lub magnesu pod wodą, na linii wody, w ujściach rzek,
- Zawsze należy zapytać właściciela gruntu o pozwolenie na prowadzenie poszukiwań,
- Nie można prowadzić poszukiwań na głębokości większej niż 30 cm.

CZYNNOŚCI PODCZAS PROWADZENIA POSZUKIWAŃ:

- Należy zapisać dokładne koordynaty znaleziska,
- Po odkryciu skarbu, należy zaprzestać prowadzenia poszukiwań. Należy skontaktować się z gminą, która przyśle archeologa,
- Broń, amunicja, ludzkie szczątki: zaprzestać należy poszukiwań, nie przesuwać znalezisk, zadzwonić na policję,
- Nie należy zakłócać spokoju,
 - Nie wolno blokować dróg i ścieżek parkując samochód,
 - Należy respektować miejscowe reguły, jak na przykład zachowanie ciszy w niedziele,
- Szanuj naturę,
 - Nie zakłócaj spokoju zwierząt, nie niszczyć gniazd, nor,
- Utrzymuj porządek na eksplorowanym terenie,
 - Zasypuj wykopane dziury,
 - Zabieraj wszystkie znaleziska ze sobą,
 - Nie zostawiaj po sobie śmieci,
 - Zamykaj bramy przy wejściu i po opuszczeniu terenu.

CZYNNOŚCI PO ZAKOŃCZENIU POSZUKIWAŃ:

- Zgłoś wszystkie pojedyncze znaleziska i skarby w PAN. W zasadzie wszystkie znaleziska sprzed 1946 są wartościowe. Rób zdjęcia obiektów i archiwizuj je wg miejsca i daty znalezienia,
- Znaleziska, które można zdefiniować jako skarby, należy zgłosić w gminie.